

PHILOSOPHIA ENTIS.

Ex Logicæ vepretis ad Philosophiam Entis five Metaphysicam recto ordine progredimur, quæ non jam spinis horrida, sed excisa illa quæstionum Arabicarum silva, a viris rerum philosophicarum peritissimis tam sedula felicique opera exculta fuit, ut deteriso illo squalore, pulvere ac situ novum splendorem ac faciem indueret. Est autem scientia rerum immaterialium, quæ in ONTOLOGIA de ente, ejusque attributis, in PSYCHOLOGIA de Anima, in THEOLOGIA NATURALI de Deo solide ac copiose disputat. Quid vero de veterum speculationum farragine omissum, quid emendatum, sincere ac candide sequenti mox schemate exhibemus.

- I. *Præter possibilitatem extrinsecam datur etiam intrinseca.*
- II. *Causæ creatæ non sunt precariæ, quarum occasione solus Deus omnia ac singula agit, sed iis competit vera vis activa *).*
- III. *Ex duabus contradictoriis de futuro contingente una jam nunc est determinate vera, altera falsa, etiam præscindendo a decreto vel præscientia Dei.*

IV.

---

*) An dicendum forte, Deum delectari hominibus decipiendis, atque oculis nostris fucum facere, ut ROSCIUS quidam in scena, qui pupas, icunculas aut pigmæos ligneos movet, versat, gyrat ope fili ferrei, vel chordarum gestulationes ciet mirabiles in capite, brachiis, pedibus?

V. Met
que fe
Iuper
VI. Ani
fectui
partiu
tiones
VII. Ani
VIII. E
taphy
hujus
IX. E
libert
politi
X. Pra
libert
X. Adm
ma c
rum
lite
XI. Sy
cum
trax
effec
apte
tuem
XII. E
*) Quo
se velat.
*) Nun
impeto, su

IV. *Metempsychosis Pythagorica fabula est, quæ forte apud extremos Indos ad ridiculas superstitiones adhuc servit.*

V. *Animæ humanæ creantur a solo Deo & fœtui infunduntur, quando datur organica partium dispositio saltem ad aliquas operationes vitales sufficiens *).*

VI. *Anima est substantia simplex ac spiritualis.*

VII. *Ejus immortalitas argumentis tum Metaphysicis tum moralibus contra incredulos hujus sæculi solide probatur.*

VIII. *Etiam in statu naturæ lapsæ est libera libertate indifferentiæ ad actus non tantum politicos, sed etiam bonos aut malos.*

IX. *Prædeterminatio physica non videtur cum libertate hac posse bene componi.*

X. *Admirabile omnino est commercium animæ cum corpore, quod per systema causarum occasionalium aut harmoniæ præstabilitæ explicari nequit.*

XI. *Systema limitatum P. TOURNEMINE, cum nihil admittat sanæ Philosophiæ contrarium, sensui intimo scite concordet, & effectus ex hoc commercio nasci solitos satis apte digerat & explicet, admittimus ac tuemur.*

XII. *Bruta non sunt mera automata **).*

*) Quo id tempore contingat, nesciunt omnes, si candidi esse velint, neque nos hariolando detegemus.

**) Nunquid irascimur autigæ, qui fuisse trinodi in tergum impacto, infelix CARTESII automaton adigit ad cursuum?

XIII. *Quod attinet ad animam Brutorum, sentimus cum Recentioribus.*

XIV. *Existentia Dei demonstrari potest a posteriore etiam permissio atheis aliquo processu in infinitum.*

XV. *Deus est providus, omnia & singula suaviter gubernat, immediate influit in omnes actiones creaturarum, quin tamen causa peccati dici possit.*

Reflexio Critica.

ONTOLOGIA tradit notiones rerum generales, quarum notitia maxime necessaria est. PSYCHOLOGIA de anima tractat, quid autem Philosopho magis dignum, quam animo ipsam animam contemplari? THEOLOGIA NATURALIS de Deo disserit, & tironem Philosophum adversus Atheistarum molimina munit. Mirari proin fatis non possum, quod quidam male critici Metaphysicam ad steriles, obscuras, & ignobiles artes abjiciant, eam ceu lexicon philosophicum, silvam spinosarum quæstionum, subtilitatum & altercationum joci illiberalibus ac dicteriiis proscindant, adeo, ut vel ipsum Metaphysicæ nomen in convicium prope jam abierit. Fateor, quid enim juvat in tanta recte philosophantium luce porro dissimulare, veteres olim in famosa illa universalium silva entia rationis nimis operose indagasse. At vero siquid in hoc genere peccatum est, non id pulcherrimæ scientiæ vitium, sed quorundam Arabice disputandi pruritus erat. Metaphysica hodie velut arbor castigata pulchrius ac nitidius frondet.

PHILO.

PH
I
quæ
ram sole
stra præf
ignobile
rum Pri
ntem
tes etia
fectus r
sistit.
navigati
medicæ
riscera
æ mag
tem hu
Partitu
ex vast
I. Prin
sensi
les.
sibil
corp
II. Pr
confi
mole
*) Tor
ant, quot
vandam
libitæ fun